

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

SOCIAL WORK

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 20225

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 36

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 100 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (B) is the correct response.

Following wrong methods should not be used as they are not recognised by scanning machine in digitized assessment. Candidate using such method will be responsible for their loss.

- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated. Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यासाठी महत्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटांतच पर्यवेक्षकांना परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळा करावा.

उदा. : जर (B) हे योग्य उत्तर असेल तर.

खालील चुकीच्या पद्धती वापरू नये, कारण डिजिटाइज्ड (Digitized) मूल्यांकनात स्कॅनिंग मशीन त्यांना ओळखत नाही. त्या पद्धती वापरून नुकसान झाल्यास त्यास विद्यार्थीच जबाबदार असतील.

- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस आपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 20225/II—A

JUN - 20225/II—A

Social Work

Paper II

समाजकार्य

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Find out the incorrect pair from the following options : (A) Mary Richmond–Charity Organization Society (B) Jane Addams–Settlement House Movement (C) William Penn–Alms House (D) Richard Clarke–Community Based Organisation	1. खालील पर्यायातून चुकीची जोडी शोधा : (A) मेरी रिचमंड – चॅरिटी ऑर्गनायझेशन सोसायटी (B) जेन अॅडम्स – सेटलमेंट हाऊस मूव्हमेंट (C) विल्यम पेन – अल्म् हाऊस (D) रिचर्ड क्लार्क – समुदाय आधारित संस्था
2. The first American Charity Organisation Society was established in (A) San Francisco (B) Chicago (C) Buffalo (D) Boston	2. पहिली अमेरिकन चॅरिटी ऑर्गनायझेशन सोसायटीची स्थापना येथे झाली. (A) सॅन फ्रान्सिस्को (B) शिकागो (C) बफेलो (D) बोस्टन
3. Identify the characteristic that does NOT align with the social work profession among the following options : (A) An organized body of knowledge (B) A system of training (C) An organization (D) Charity	3. खालील पर्यायांपैकी व्यावसायिक समाज कार्याशी न जुळणारे वैशिष्ट्य ओळखा : (A) ज्ञानाचा संगठित भाग (B) प्रशिक्षण प्रणाली (C) संस्था (D) धर्मादाय

<p>4. Which of the following scheme is intended to provide rehabilitation at the doorsteps to the elders living below poverty line ?
(A) Helping Elders
(B) Adopt a granny
(C) Help–Age India
(D) Age–Care India</p> <p>5. <i>Satyashodhak Samaj</i> was founded by
(A) Dr. B.R. Ambedkar
(B) Jyotiba Phule
(C) Anna Hajare
(D) Raja Ram Mohan Roy</p> <p>6. The Elizabethan Poor Law of 1601 was based on the concept of
(A) Rehabilitation of Poor
(B) Relief to Poor
(C) Empowerment of Poor
(D) Sustainable Development of Poor</p> <p>7. Sir Dorabji Tata Graduate School of Social Work renamed as Tata Institute of Social Sciences in
(A) 1934
(B) 1944
(C) 1946
(D) 1936</p> | <p>4. खालीलपैकी कोणती योजना दारिद्र्यरेषेखालील वृद्धांना घरापर्यंत जाऊन पुनर्वसन प्रदान करण्याच्या उद्देश्याने कार्यरत आहे ?
(A) हेल्पिंग एल्डर्स
(B) आडोप्ट ग्रॅनी
(C) हेल्प-एज इंडिया
(D) एज-केअर इंडिया</p> <p>5. सत्यशोधक समाजाची स्थापना यांनी केली.
(A) डॉ. बी. आर. आंबेडकर
(B) ज्योतिबा फुले
(C) अण्णा हजारे
(D) राजा राम मोहन रॉय</p> <p>6. 1601 चा एलिझाबेथन पुअर लॉ या संकल्पनेवर आधारित होता.
(A) गरीबांचे पुनर्वसन
(B) गरीबांना दिलासा
(C) गरीबांचे सक्षमीकरण
(D) गरीबांचा शाश्वत विकास</p> <p>7. सर दोराबजी ग्रॅज्युएट स्कूल ऑफ सोशल वर्कचे मध्ये टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स असे नामकरण करण्यात आले.
(A) 1934
(B) 1944
(C) 1946
(D) 1936</p> |
|---|---|

8. Which of the following organization was established in 1980 with the aim and objectives of *inter alia* helping and serving the aged above 50 years ?
- (A) OPCAR Foundation
(B) National Council for Older Persons
(C) Age-Care India
(D) Help-Age India
9. **Assertion (A) :** People are the central concern of social work education and practice in India.
Reason (R) : Social work education values the inherent worth and dignity of human beings and believes in their potential to change.
- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not correct explanation of (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true
10. Which of the following is *not* a part of Kubler-Ross's five stages of dying ?
- (A) Denial—"No not me"
(B) Rage and Anger—"Why me"
(C) Projection—"No, never me but...."
(D) Bargaining—"Yes, me, but....."
8. खालीलपैकी कोणती संस्था 1980 मध्ये 50 वर्षांवरील वृद्धांना मदत आणि सेवा देण्याच्या उद्देश्याने आणि उद्दिष्टांसह स्थापन करण्यात आली ?
- (A) OPCAR फाउंडेशन
(B) वृद्ध व्यक्तींसाठी राष्ट्रीय परिषद
(C) एज-केअर इंडिया
(D) हेल्प-एज इंडिया
9. **विधान (A) :** भारतात व्यावसायिक समाजकार्य शिक्षणामध्ये लोक मध्यवर्ती आहेत.
कारण (R) : समाज कार्य शिक्षण मानवांच्या अंतर्भूत मूल्य आणि प्रतिष्ठेला महत्त्व देते आणि त्यांच्या बदलण्याच्या क्षमतेवर विश्वास ठेवते.
- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
(B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत पण (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
(C) (A) खरे आहे परन्तु (R) हे खोटे आहे
(D) (A) खोटे आहे परन्तु (R) हे खरे आहे
10. कुबलर-रॉसच्या मृत्यूच्या पाच टप्प्यांचा खालीलपैकी कोणता भाग **नाही** ?
- (A) नकार—"नाही मी नाही"
(B) संताप आणि राग—"मी का"
(C) अनुमान—"नाही, मी कधीच नाही पण....."
(D) तडजोड—"होय, मी, पण....."

11. Which sociologist has made the following statement ?
“Marxist era of Marx himself, “the era of orthodox Marxism” and then the era of “thousand Marxisms” are the three phases in which styles of utopia, rhetoric and analytical rigours have undergone changes substantially”.
- (A) C. Wright Mills
(B) Immanuel Walterstein
(C) Peter Berger
(D) Kosambi
12. The Stimulus-Value–Role theory of mate selection has been given by :
- (A) Fred Thompson
(B) Charles Darwin
(C) Mc Donald
(D) Bernard Murstein
13. “Economy and Society” is a sociological treatise written by
- (A) Maxmilan Weber
(B) Charles Cooley
(C) George Murdoch
(D) Herbert Spencer
11. कोणत्या समाजशास्त्रज्ञाने खालील विधान केले आहे ?
“स्वतः मार्क्सचा मार्क्सवादी युग”, “ऑर्थोडॉक्स मॅक्सिझमचा युग” आणि नंतर “हजार मार्क्सवाद” हे तीन टप्पे आहेत ज्यामध्ये युटोपिया, वक्तृत्व आणि विश्लेषणात्मक कठोर शैलींमध्ये लक्षणीय बदल झाले आहेत”.
- (A) सी. राइट मिल्स
(B) इमॅन्युएल वॉल्टरस्टाईन
(C) पीटर बर्जर
(D) कोसाम्बी
12. उत्तेजक-मूल्य-भूमिका हा जोडीदार निवडीचा सिद्धांत यांनी दिलेला आहे :
- (A) फ्रेड थॉम्पसन
(B) चार्ल्स डार्विन
(C) मॅक डोनाल्ड
(D) बर्नार्ड मस्टीन
13. “अर्थव्यवस्था आणि समाज” हा यांनी लिहिलेला समाजशास्त्रीय ग्रंथ आहे.
- (A) मॅक्समिलन वेबर
(B) चार्ल्स कूले
(C) जॉर्ज मर्डोक
(D) हर्बर्ट स्पेन्सर

14. **Assertion (A) :** The stratification of the society in which it exists can have powerful effects upon the educational system.
Reason (R) : The educational system also has powerful effects upon the stratification of a society's population.
 (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
 (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not correct explanation of (A)
 (C) (A) is true and (R) is false
 (D) (A) is false and (R) is true
15. is said to be the exclusive of personality because it controls the quality of action, selects the features of the environment to which it will respond, and decides what instincts will be satisfied and in what manner.
 (A) Id
 (B) Ego
 (C) Superego
 (D) Instinct
16. According to Max Weber, refers to the unequal distribution of economic rewards whereas refers to the unequal distribution of social honour.
 (A) Class, status
 (B) Class, caste
 (C) Caste, class
 (D) Caste, status
14. **प्रतिपादन (A) :** समाजाचे स्तरीकरण ज्यामध्ये ते अस्तित्वात आहे ते शैक्षणिक व्यवस्थेवर शक्तिशाली परिणाम करू शकते.
कारण (R) : शैक्षणिक प्रणालीचा देखील समाजाच्या लोकसंख्येचा स्तरीकरणावर शक्तिशाली प्रभाव पडतो.
 (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
 (B) (A) आणि (R) दोन्ही खरे आहेत परन्तु (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) सत्य आहे आणि (R) हे असत्य आहे
 (D) (A) असत्य आहे आणि (R) हे सत्य आहे
15. हे व्यक्तिमत्त्वाचे अनन्य असे म्हटले जाते कारण ते कृतीची गुणवत्ता नियंत्रित करते, पर्यावरणाची वैशिष्ट्ये निवडतो ज्याला तो प्रतिसाद देईल आणि कोणत्या अंतःप्रेरणेचे समाधान होईल आणि कोणत्या पद्धतीने होईल हे ठरवतो.
 (A) अहम
 (B) आत्मप्रवृत्ती
 (C) आदर्शस्वत्व
 (D) अंतःप्रेरणा
16. मॅक्स वेबरच्या मते हे आर्थिक फायद्याचे असमान वितरण करते तर सामाजिक सन्मानाच्या असमान वितरणाचा संदर्भ देते.
 (A) वर्ग, स्थिती
 (B) वर्ग, जात
 (C) जात, वर्ग
 (D) जात, स्थिती

17. 'Social Darwinism' as propounded by Herbert Spencer means :
- (A) Society moved from tribal to modern societies
- (B) Social change is unidirectional
- (C) Struggle for survival rewarded the talented
- (D) Social change is dynamic
18. Psychologist suggested that much of learning takes place through observation. Children observe the actions of those around them, particularly caregivers and siblings, and then imitate these behavior.
- (A) Eric Erikson
- (B) B. F. Skinner
- (C) Alfred Adler
- (D) Albert Bandura
19. People who are high in conscientiousness tend to be :
- (A) Procrastinate important tasks
- (B) Pay attention to detail
- (C) Disorganized and less structured
- (D) Make messes and don't take care things
17. हर्बर्ट स्पेन्सरने प्रतिपादन केल्याप्रमाणे 'सोशल डार्विनवाद' म्हणजे :
- (A) समाज आदिवासींमधून आधुनिक समाजात गेला
- (B) सामाजिक बदल हा एका दिशेने होणारा असतो
- (C) जगण्यासाठीच्या संघर्षाने प्रतिभावंतांना पुरस्कृत केले
- (D) सामाजिक बदल गतिमान आहे
18. मानसशास्त्रज्ञ यांनी सुचवले की बरेच काही शिकणे निरीक्षणातून होते. मुले त्यांच्या सभोवतालच्या, विशेषतः काळजीवाहू आणि भावंडांच्या कृतींचे निरीक्षण करतात आणि नंतर या वर्तनाचे अनुकरण करतात.
- (A) एरिक एरिक्सन
- (B) बी. एफ. स्किनर
- (C) आल्फ्रेड अँडलर
- (D) अल्बर्ट बँडुरा
19. ज्या लोकांमध्ये प्रामाणिकपणा जास्त असतो ते असे असतात.
- (A) महत्त्वाची कामे विलंबाने करा
- (B) तपशीलाकडे लक्ष देतात
- (C) अव्यवस्थित आणि कमी संरचित असतात
- (D) गोंधळ करतात आणि गोष्टींची काळजी घेत नाहीत

20. Match the following pair and choose the answer from the codes given below :

List 1

- (1) Gestalt Principle of Perception
- (2) Another term for reinforcement
- (3) Law of effect
- (4) Evolutionary psychology roots.

List 2

- (a) Reward
- (b) Proximity
- (c) Functionalism
- (d) Thorndike's contribution

(1) (2) (3) (4)

(A) (b) (a) (d) (c)

(B) (d) (b) (c) (a)

(C) (d) (b) (a) (c)

(D) (d) (a) (b) (c)

21. Which of the following is NOT a setting for Case Work with respect to Geriatric Care ?

- (A) Home for the Elderly
- (B) Day Care Centre
- (C) Alzheimer's Care Clinic
- (D) Paediatric Care Centre

22. Which of the following approaches in social case work is based on the theory propounded by Pavlov and Thorndike ?

- (A) Behaviour Modification Approach
- (B) Psycho-social Approach
- (C) Functional Approach
- (D) Systems Approach

20. खालील जोडी जुळवा आणि खालील कोडमधून उत्तर निवडा :

यादी 1

- (1) गेस्टाल्ट आकलनाचे तत्त्व
- (2) प्रोत्साहनासाठी आणखी एक संज्ञा
- (3) परिणामाचा नियम
- (4) उत्क्रांतीवादी मानसशास्त्राची मुळे

यादी 2

- (a) रिवॉर्ड
- (b) निकटता
- (c) कार्यात्मकता
- (d) थॉर्नडाइकचे योगदान

(1) (2) (3) (4)

(A) (b) (a) (d) (c)

(B) (d) (b) (c) (a)

(C) (d) (b) (a) (c)

(D) (d) (a) (b) (c)

21. खालीलपैकी कोणते वृद्धापकालीन काळजी संदर्भात व्यक्ती सहयोग कार्य क्षेत्राशी संबंधित नाही ?

- (A) वृद्धांसाठी घर
- (B) डे केअर सेंटर
- (C) अल्झायमर केअर क्लिनिक
- (D) पेडीयाट्रिक चिकित्सा केंद्र

22. सामाजिक कार्यात खालीलपैकी कोणता उपागम पावलोव्ह आणि थॉर्नडाइक यांनी मांडलेल्या सिद्धांतावर आधारित आहे ?

- (A) वर्तन सुधारणेचा उपागम
- (B) मनो-सामाजिक उपागम
- (C) कार्यात्मक उपागम
- (D) प्रणाली उपागम

23. The stages of forming, storming, norming, performing and adjourning is the contribution of
(A) Joseph Lassner
(B) Gisela Konopka
(C) Jane Addams
(D) Bruce Tuckman
24. Which of the following is an ethical consideration in Social Group Work related to maintaining confidentiality ?
(A) Promoting diversity and inclusivity
(B) Obtaining informed consent from group members
(C) Establishing clear and consistent group norms
(D) Promoting conflict resolution
25. Which of the following is known as a visual representation or map of the relationships that exist in a group of people :
(A) Isogram
(B) Sociogram
(C) Histogram
(D) Hologram
23. फोर्मिंग/निर्मिती, स्टोरमिंग/विचारमंथन, नॉर्मिंग/नियमन, परफोर्मिंग/कामगिरी आणि एड्जर्निंग/तहकूब करणे हे चे योगदान आहे.
(A) जोसेफ लॅस्नर
(B) गिसेला कोनोप्का
(C) जेन ॲडम्स
(D) ब्रुस टुकमन
24. गोपनीयता राखण्याशी संबंधित सोशल ग्रुप वर्क/गटकार्यामध्ये खालीलपैकी कोणता नैतिक विचार केला जातो ?
(A) विविधता आणि सर्वसमावेशकतेला प्रोत्साहन देणे
(B) गट सदस्यांकडून पूर्व संमती घेणे
(C) स्पष्ट आणि सुसंगत गट मानदंड स्थापित करणे
(D) संघर्ष निराकरणाचा प्रचार/प्रसार/वृद्धिंगत करणे
25. खालीलपैकी कोणते एक लोकांच्या समूहामध्ये अस्तित्वात असलेल्या नातेसंबंधांचे दृश्य प्रतिनिधित्व किंवा नकाशा म्हणून ओळखले जाते ?
(A) इसोग्राम
(B) सोशियोग्राम
(C) हिस्टोग्राम
(D) होलोग्राम

26. Reproduction of factual data in the client's own words is known as in case work.
- (A) Narrative recording
(B) Verbatim recording
(C) Diagnostic recording
(D) Summative recording
27. **Assertion (A) :** Relationship of social worker and client is important in helping people to help themselves.
- Reason (R) :** Professional Relationships are not friendly associations.
- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not correct explanation of (A)
(C) (A) is true and (R) is false
(D) (A) is false and (R) is true
28. Which one of the following is *not* a type of diagnosis in social case work ?
- (A) Dynamic
(B) Clinical
(C) Etiological
(D) Medical
26. क्लायंटच्या/अशीलाच्या स्वतःच्या शब्दात तथ्यात्मक डेटा/माहितीचे पुनरुत्पादन हे म्हणून ओळखले जाते.
- (A) कथन नोंदणी
(B) शब्दशः नोंदणी
(C) नैदानिक नोंदणी
(D) एकत्रित नोंदणी
27. **विधान (A) :** लोकांना त्यांना स्वतःला मदत करण्यासाठी सामाजिक कार्यकर्ता आणि अशीलाचे/क्लायंटचे नाते महत्वाचे आहे.
- कारण (R) :** व्यावसायिक संबंध हे मैत्रीपूर्ण संबंध नसतात.
- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
(B) (A) आणि (R) दोन्ही खरे आहेत परंतु (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
(C) (A) सत्य आहे आणि (R) हे असत्य आहे
(D) (A) असत्य आहे आणि (R) हे सत्य आहे
28. खालीलपैकी कोणता व्यक्ती सहयोग कार्यामधील/सोशल केस वर्कमधील निदानाचा प्रकार नाही ?
- (A) डायनॅमिक
(B) क्लिनिकल
(C) एटिओलॉजिकल
(D) मेडिकल/वैद्यकीय

29. **Assertion (A) :** Group can be regarded as a unit which is constantly changing.

Reason (R) : The way in which the members interact with one another changes as new experiences different moods, perception and understanding are both brought from outside the group and created within the group.

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
 (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not correct explanation of (A)
 (C) (A) is true and (R) is false
 (D) (A) is false and (R) is true

30. Match the following pair and choose the answer from the codes given below (Important Contributions in Social Work) :

List 1

- (1) Studies of Child Growth
 (2) Investigations of Sex Problems
 (3) Invention of Intelligence Test
 (4) Foundation of Mental Hygiene Movement

List 2

- (a) Havelock Ellis
 (b) Clifford Beers
 (c) Binet and Simon
 (d) G. Stanley Hall
 (1) (2) (3) (4)
 (A) (b) (a) (c) (d)
 (B) (d) (a) (c) (b)
 (C) (d) (b) (a) (c)
 (D) (d) (b) (c) (a)

29. **दावा (A) :** गट हा एक एकक म्हणून ओळखला जाऊ शकतो जो सतत बदलत असतो.

कारण (R) : नवीन अनुभव घेताना सदस्यांची एकमेकांशी संवाद साधण्याची पद्धत बदलते, भिन्न मनःस्थिती, आकलन आणि समज या दोन्ही गोष्टी गटाच्या बाहेरून घेतल्या जातात आणि गटामध्ये निर्माण केल्या जातात.

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
 (B) (A) आणि (R) दोन्ही खरे आहेत परंतु (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) सत्य आहे आणि (R) हे असत्य आहे
 (D) (A) असत्य आहे आणि (R) हे सत्य आहे

30. खालील जोडी जुळवा आणि खालील कोडमधून उत्तर निवडा (सामाजिक कार्यातील महत्वाचे योगदान) :

यादी 1

- (1) बाल वृद्धीचा अभ्यास
 (2) लैंगिक समस्यांची तपासणी
 (3) बुद्धिमत्ता चाचणीचा शोध
 (4) मानसिक स्वच्छता चळवळीचा पाया

यादी 2

- (a) हॅवेलॉक एलिस
 (b) क्लिफर्ड बिअर्स
 (c) बिनेट आणि सायमन
 (d) जी. स्टॅनले हॉल
 (1) (2) (3) (4)
 (A) (b) (a) (c) (d)
 (B) (d) (a) (c) (b)
 (C) (d) (b) (a) (c)
 (D) (d) (b) (c) (a)

31. Which of the following is considered as Saul Alinsky's approach to community organization ? (A) Building community power (B) Creating community resource base (C) Strengthening religious organizations (D) Building economic power 32. When did Mahatma Gandhi commence the nine-month Harijan Tour from Wardha ? (A) 7th November 1933 (B) 7th November 1943 (C) 5th August 1923 (D) 5th August 1913 33. The author of the first contemporary textbook on community organization titled "Community Organization for Social Welfare" is (A) Wayne McMillan (B) H.Y. Siddiqui (C) Richard Winter (D) Reni K. Jacob	31. खालीलपैकी कोणता सामुदायिक संघटनेसाठी साउल अलिंस्कीचा दृष्टिकोन मानला जातो ? (A) समुदाय शक्ती निर्माण करणे (B) समुदाय संसाधन आधार तयार करणे (C) धार्मिक संघटनांचे बळकटीकरण (D) आर्थिक शक्ती निर्माण करणे 32. महात्मा गांधींनी वर्धा येथून नऊ महिन्यांचा हरिजन सहल केव्हा सुरू केली ? (A) 7 नोव्हेंबर 1933 (B) 7 नोव्हेंबर 1943 (C) 5 ऑगस्ट 1923 (D) 5 ऑगस्ट 1913 33. "कम्युनिटी ऑर्गनायझेशन फॉर सोशल वेलफेअर" नावाच्या समुदाय संगठनवरील पहिल्या समकालीन पाठ्यपुस्तकाचे लेखक हे आहेत. (A) वेन मॅकमिलन (B) एच.वाय. सिद्दीकी (C) रिचर्ड विंटर (D) रेनी के. जेकब

34. **Statement (A)** : Community Organization is a method of social work whereas Community Development is a programme planned to bring social change.

Statement (B) : Community Organisation emphasizes people's participation whereas Community Development focuses on people's development.

Which of the above statements is most appropriate in the context of Community Organization and Community Development ?

- (A) Statement (A)
- (B) Statement (B)
- (C) Statement (A) and (B)
- (D) None of Statement (A) and (B)

35. According to the Robert Chambers, '.....' is a growing family of approaches and methods to enable local people to share, enhance and analyze their knowledge of life and conditions, and to plan, act, monitor, and evaluate'.

- (A) PRA
- (B) RRA
- (C) PLA
- (D) LPA

34. **विधान (A)** : समुदाय संघटन ही समाज कार्याची एक पद्धत आहे तर समुदाय विकास हा सामाजिक बदल घडवून आणण्यासाठी नियोजित केलेला कार्यक्रम आहे.

विधान (B) : समुदाय संघटन लोकसहभागावर भर देते तर समुदाय विकास लोकांच्या विकासावर भर देते.

समुदाय संघटन आणि समुदाय विकासाच्या संदर्भात वरीलपैकी कोणते विधान सर्वात योग्य आहे ?

- (A) विधान (A)
- (B) विधान (B)
- (C) विधान (A) आणि (B)
- (D) विधान (A) आणि (B) पैकी कोणतेही नाही

35. रॉबर्ट चॅम्बर्सच्या मते, हे स्थानिक लोकांना त्यांचे जीवन आणि परिस्थितीचे ज्ञान सामायिक करण्यास, वाढविण्यास, विश्लेषण करण्यास आणि योजना, कृती, निरीक्षण आणि मूल्यमापन करण्यास सक्षम करण्यासाठी दृष्टिकोन देणे.

- (A) पी आर ए
- (B) आर आर ए
- (C) पी एल ए
- (D) एल पी ए

36. The book “Reveille for Radicals” is authored by
(A) Saul Alinsky
(B) Sheeba Joseph
(C) Daniel R. Walker
(D) Robert Chamber
37. Needs Assessment is a process :
(A) To determine the objectives and goals of the organization
(B) To determine the capacities of the residents of a given community
(C) To determine the problems and goals of the residents of a given community
(D) To determine the resources available in a given community
38. One of the basic assumptions in Community Development is
(A) Community Development is providing charity to the people
(B) Community Development is about the active involvement of people in the issues which affect their lives
(C) Community Development is social worker solving the problems of the people
(D) Community Development is the physical development of the geographical area
36. “रेव्हील फॉर रॅडिकल्स” हे पुस्तक
यांनी लिहिले आहे.
(A) साउल अलिंस्की
(B) शीबा जोसेफ
(C) डॅनियल आर. वॉकर
(D) रॉबर्ट चेंबर
37. गरजा मूल्यमापनची प्रक्रिया :
(A) संस्थेची उद्दिष्टे आणि ध्येय निश्चित करणे
(B) दिलेल्या समुदायातील रहिवाशांची क्षमता निश्चित करणे
(C) समुदायातील रहिवाशांच्या समस्या आणि उद्दिष्टे निश्चित करणे
(D) समुदायामध्ये उपलब्ध संसाधने निश्चित करण्यास मदत करणे
38. समुदाय विकासातील एक मूलभूत गृहीतक खालीलप्रमाणे आहे :
(A) समुदाय विकास लोकांना धर्मादाय प्रदान करणे आहे
(B) समुदाय विकास म्हणजे त्यांच्या जीवनावर परिणाम करणाऱ्या समस्यांमध्ये लोकांचा सक्रिय सहभाग
(C) समाज विकास म्हणजे समाजसेवकांनी लोकांच्या समस्या सोडविणे
(D) समुदाय विकास म्हणजे भौगोलिक क्षेत्राचा भौतिक विकास

39. Match the following :

Books

- (a) Community Organization
- (b) Community Organizing and Development
- (c) Models of Community Organization
- (d) Community Organization and Development

Name of Author

- (1) Herbert J. Rubin/Irene S. Rubin
- (2) Murray Ross
- (3) Asha Ramagonda Patil
- (4) Reni K. Jacob

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (2) (1) (4) (3)
- (C) (3) (2) (4) (1)
- (D) (4) (1) (3) (2)

40. **Assertion (A) :** The primary role of the professional worker in community organization is that of guide who help the community, establish and find means of achieving its own goals.

Reason (R) : The role of the guide connotes a person devoted to helping the community more effectively in the direction to choose to move.

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

39. खालील जोड्या जुळवा :

पुस्तके

- (a) Community Organization
- (b) Community Organizing and Development
- (c) Models of Community Organization
- (d) Community Organization and Development

लेखक

- (1) Herbert J. Rubin/Irene S. Rubin
- (2) Murray Ross
- (3) Asha Ramagonda Patil
- (4) Reni K. Jacob

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (2) (1) (4) (3)
- (C) (3) (2) (4) (1)
- (D) (4) (1) (3) (2)

40. **विधान (A) :** समुदाय संघटनात व्यावसायिक सामाजिक कार्यकर्त्याची प्राथमिक भूमिका ही मार्गदर्शकाची असते जे समाजाला मदत करतात, समाजाचे ध्येय साध्य करण्यासाठी मार्ग शोधतात.

कारण (R) : मार्गदर्शकाची भूमिका समाजाला अधिक प्रभावीपणे मदत करण्यास समर्पित असलेल्या व्यक्तीला वाटचाल करण्याच्या दिशेने सूचित करते.

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत पण (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) खरे आहे परन्तु (R) हे खोटे आहे
- (D) (A) खोटे आहे परन्तु (R) हे खरे आहे

41. When an independent variable is manipulated with the random assignment of subjects to control group and experimental group, the research design is called :
- (A) Ex-post facto Research Design
(B) True Experimental Research Design
(C) Pre-experimental Research Design
(D) Quasi-Experimental Research Design
42. Social work intervention research mostly, helps social workers in assessing the effectiveness of :
- (A) Social work theories
(B) Social work principles
(C) Social work practice
(D) Social work philosophy
43. Consider the following statements :
Assertion (A) : Qualitative researchers reject all *a priori* knowledge.
Reason (R) : Because qualitative researchers rely solely on experience, observation and induction.
Select your answer from the codes given below :
- (A) Both (A) and (R) are true
(B) Both (A) and (R) are not true
(C) (A) is true but (R) is not true
(D) (A) is not true but (R) is true
41. जेव्हा एखाद्या स्वतंत्र चलाला नियंत्रितगट आणि प्रायोगिक गटासाठी विषयांच्या यादृच्छिक अभिहस्थान्कन हाताळले जाते, तेव्हा संशोधन आराखडाला असे म्हणतात :
- (A) कार्यंतर तथ्य निरीक्षण/परिणामोत्तर कारणमीमांसा संशोधन आराखडा
(B) खरे प्रायोगिक संशोधन आराखडा
(C) पूर्व-प्रायोगिक संशोधन आराखडा
(D) अर्ध-प्रायोगिक संशोधन आराखडा
42. सामाजिक कार्य हस्तक्षेप संशोधन मुख्यतः, सामाजिक कार्यकर्त्यांना खालील परिणामकारकतेचे मूल्यांकन करण्यात मदत करते :
- (A) सामाजिक कार्य सिद्धांत
(B) सामाजिक कार्याची तत्वे
(C) सामाजिक कार्याचे उपयोजन
(D) समाजकार्य तत्त्वज्ञान
43. खालील विधाने विचारात घ्या :
प्रतिपादन (A) : गुणात्मक संशोधक सर्व प्राथमिक ज्ञान नकारतात.
कारण (R) : कारण गुणात्मक संशोधक केवळ अनुभव, निरीक्षण आणि विगमन यावर अवलंबून असतात.
खाली दिलेल्या कोडमधून तुमचे उत्तर निवडा :
- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत
(B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य नाहीत
(C) (A) खरे आहे परन्तु (R) हे खरे नाही
(D) (A) खरे नाही पण (R) हे खरे आहे

44. Which one of the following tests is *not* a parametric test ?
(A) Pearson Coefficient of Correlation
(B) Wilcoxon test
(C) F-test
(D) Student's t-test
45. Embedded Design is basically a research design.
(A) Quantitative
(B) Qualitative
(C) Mixed-method
(D) Case study
46. A hypothesis, which refute or deny the relationship expressed in research hypothesis is called :
(A) Statistical Hypothesis
(B) Complex Hypothesis
(C) Directional Hypothesis
(D) Null Hypothesis
47. The Central Social Welfare Board was established by the Government of India on
(A) 12th August 1953
(B) 12th August 1963
(C) 21st July 1950
(D) 12th July 1960
44. खालीलपैकी कोणती चाचणी पॅरामेट्रिक चाचणी नाही ?
(A) पीअरसनचे सहसंबंधाचे गुणांक
(B) विल्कॉक्सन चाचणी
(C) एफ-चाचणी
(D) स्टुडंट टी-टेस्ट
45. निमित्तीत/निमित्ताने अंतर्निहित संशोधन आराखडा हे मुळात संशोधन आराखडा आहे.
(A) परिमाणवाचक
(B) गुणात्मक
(C) मिश्र-पद्धत
(D) केस स्टडी/व्यष्टी अध्ययन
46. एक गृहीतकृत्य, जे संशोधन गृहीतकृत्यमध्ये व्यक्त केलेल्या संबंधांचे खंडन करते, त्याला असे म्हणतात :
(A) सांख्यिकीय गृहीतकृत्य
(B) जटिल गृहीतकृत्य
(C) दिशात्मक गृहीतकृत्य
(D) शून्य गृहीतक
47. भारत सरकारने केंद्रीय समाज कल्याण मंडळाची स्थापना रोजी केली.
(A) 12 ऑगस्ट 1953
(B) 12 ऑगस्ट 1963
(C) 21 जुलै 1950
(D) 12 जुलै 1960

48. A researcher wishes to study problems of undocumented foreign migrants from African countries who are staying in Mumbai. Which of the following sampling technique will she choose ?
 (A) Stratified sampling
 (B) Snowball sampling
 (C) Simple random sampling
 (D) Cluster sampling
49. Summated Rating Scale was developed by
 (A) Thurstone
 (B) Bogardus
 (C) Likert
 (D) Wellington
50. Researcher studied the impact of literacy on women's decision-making in *Gramsabhas* in Maharashtra. In order to select women respondents from the *Gramsabhas* sampling was done at three levels, namely, district, *talukas* and villages. Which of the following techniques of sampling was used by the researcher ?
 (A) Stratified sampling
 (B) Multistage sampling
 (C) Quota sampling
 (D) Sequential sampling
51. Social welfare administration is a process of transforming social policy into :
 (A) Social legislation
 (B) Social reform
 (C) Social services
 (D) Social defense
48. एका संशोधकाला आफ्रिकन देशांतून मुंबईत वास्तव्यास असलेल्या अनधिकृत परदेशी स्थलांतरितांच्या समस्यांचा अभ्यास करण्याची इच्छा आहे.
 ती खालीलपैकी कोणते सॅम्पलिंग तंत्र निवडेल ?
 (A) स्तरित नमुना
 (B) स्नोबॉल नमुना
 (C) साधे यादृच्छिक नमुना
 (D) समूह नमुना
49. सममित मानांकित श्रेणी यांनी विकसित केले होते.
 (A) थर्स्टन
 (B) बोगार्डस
 (C) लिकर्ट
 (D) वेलिंग्टन
50. संशोधकाने महाराष्ट्रातील ग्रामसभांमध्ये महिलांच्या निर्णय घेण्यावर साक्षरतेच्या प्रभावाचा अभ्यास केला. ग्रामसभांमधून महिला प्रतिसादकर्त्यांची निवड करण्यासाठी जिल्हा, तालुका आणि गावे अशा तीन पातळ्यांवर नमुने घेण्यात आले. संशोधकाने खालीलपैकी कोणते सॅम्पलिंग तंत्र वापरले ?
 (A) स्तरीकृत नमुना
 (B) बहुपदी नमुना
 (C) कोटा नमुना
 (D) अनुक्रमिक नमुना
51. समाजकल्याण प्रशासन ही सामाजिक धोरणामध्ये रूपांतरित करण्याची अशी प्रक्रिया आहे :
 (A) सामाजिक कायदे
 (B) सामाजिक सुधारणा
 (C) सामाजिक सेवा
 (D) सामाजिक संरक्षण

<p>52. Voluntary Agency should be registered under any one of the following Acts :</p> <p>(A) Panchayat Raj Act
(B) Societies Registration Act
(C) Indian Partnership Act
(D) Bombay Shops and Establishment Act</p> <p>53. Minimum persons are required to establish a trust as per the Indian Trust Act, 1882.</p> <p>(A) Two
(B) Three
(C) Four
(D) Five</p> <p>54. In Administrative functions two more functions have been added in POSDCORB recently.</p> <p>(A) Research and Feedback
(B) Evaluation and Feedback
(C) Cooperation and Feedback
(D) Supervision and Feedback</p> <p>55. Administration of social agencies is the process of securing and transforming community resources is a programme of :</p> <p>(A) Community Services
(B) Community Development
(C) Social Planning
(D) Social Programming</p> | <p>52. खालीलपैकी कोणत्या एका कायद्याखाली स्वयंसेवी संस्था नोंदणीकृत करता येते ?</p> <p>(A) पंचायत राज कायदा
(B) सोसायटी नोंदणी कायदा
(C) भारतीय भागीदारी कायदा
(D) बॉम्बे शॉप्स अँड एस्टॅब्लिशमेंट ॲक्ट</p> <p>53. भारतीय ट्रस्ट कायदा, 1882 नुसार किमान व्यक्तींनी ट्रस्ट स्थापन करणे आवश्यक आहे.</p> <p>(A) दोन
(B) तीन
(C) चार
(D) पाच</p> <p>54. व्यवस्थापन कार्यामध्ये अलीकडे POSDCORB मध्ये आणखी दोन कार्ये समाविष्ट आली आहेत.</p> <p>(A) संशोधन आणि अभिप्राय
(B) मूल्यमापन आणि अभिप्राय
(C) सहकार्य आणि अभिप्राय
(D) पर्यवेक्षण आणि अभिप्राय</p> <p>55. सामाजिक संस्थांचे प्रशासन म्हणजे सामुदायिक संसाधने सुरक्षित करणे आणि त्यांचे रूपांतर करणे ही प्रक्रिया कोणत्या कार्यक्रमात अंतर्गत येत आहे ?</p> <p>(A) समुदाय सेवा
(B) समुदाय विकास
(C) सामाजिक नियोजन
(D) सामाजिक उपक्रम</p> |
|--|---|

56. The acronym FCRA stands for :
(A) Finance Contribution Regulation Act
(B) Foreign Communication Regulation Act
(C) Foreign Contribution Regulation Act
(D) Foreign Currency Regulation Act
57. Which one of the following sections of the Income Tax Act allows an individual or a company to claim exemption on their donations to voluntary organisation from their taxable income ?
(A) 60 G
(B) 70 G
(C) 80 G
(D) 90 G
58. According to Welfare State is a purely economic concept.
(A) Mark Abrahams
(B) F. W. Taylor
(C) Kingsley Martin
(D) Hobman
59. The name of the Ministry of Welfare was changed to Ministry of Social Justice and Empowerment in the year :
(A) 1998
(B) 1988
(C) 1978
(D) 1968
56. एफसीआरए या संक्षिप्त शब्दाचा अर्थ आहे :
(A) वित्त योगदान नियमन कायदा
(B) विदेशी संवाद नियमन कायदा
(C) विदेशी योगदान नियमन कायदा
(D) परकीय चलन नियमन कायदा
57. आयकर कायद्याच्या खालीलपैकी कोणते कलम एखाद्या व्यक्तीला किंवा कंपनीला त्यांच्या करपात्र उत्पन्नातून स्वयंसेवी संस्थेला त्यांच्या देणग्यांवर सूट मागण्याची परवानगी देते ?
(A) 60 G
(B) 70 G
(C) 80 G
(D) 90 G
58. यांच्या नुसार कल्याणकारी राज्य ही पूर्णपणे आर्थिक संकल्पना आहे.
(A) मार्क अब्राहम्स
(B) एफ. डब्ल्यू. टेलर
(C) किंग्सले मार्टिन
(D) हॉबमन
59. या साली कल्याण मंत्रालयाचे नाव बदलून सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालय असे करण्यात आले.
(A) 1998
(B) 1988
(C) 1978
(D) 1968

60. NGOs can be registered as limited companies under section of the Companies Act, 2013.
 (A) Section 25
 (B) Section 8
 (C) Section 12
 (D) Section 12 A
61. **Assertion (A) :** Social Policy is defined as applied social science.
Reason (R) : Social Policy uses the methods of social science to describe, analyses and evaluate policy.
 (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
 (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
 (C) (A) is true but (R) is incorrect explanation of (A)
 (D) (A) is false but (R) is correct explanation of (A)
62. Match the following :
(1) First Five Year plan	(a) The target growth rate was 4.5%
(2) Second Five Year plan	(b) The target growth rate was 5.6%
(3) Third Five Year plan	(c) The target growth rate was 2.1%
- (1) (2) (3)
 (A) (a) (b) (c)
 (B) (c) (a) (b)
 (C) (b) (a) (c)
 (D) (c) (b) (a)
60. सामाजिक संस्था कंपनी कायदा, 2013 च्या या कलम अंतर्गत मर्यादित कंपन्या म्हणून नोंदणीकृत होऊ शकतात.
 (A) कलम 25
 (B) कलम 8
 (C) कलम 12
 (D) कलम 12 अ
61. **विधान (A) :** सामाजिक धोरणाची व्याख्या उपयोजित सामाजिक विज्ञान अशी केली आहे.
कारण (R) : सामाजिक धोरणाचे वर्णन, विश्लेषण आणि मूल्यमापन करण्यासाठी सामाजिक विज्ञानाच्या पद्धती वापरल्या जातात.
 (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे
 (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) खरे आहे पण (R) (A) चे चुकीचे स्पष्टीकरण आहे
 (D) (A) खोटे आहे पण (R) (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे
62. खालील जोड्या जुळवा :
(1) पहिली पंचवार्षिक योजना	(a) लक्ष्य विकास दर 4.5% होता
(2) दुसरी पंचवार्षिक योजना	(b) लक्ष्य विकास दर 5.6% होता
(3) तिसरी पंचवार्षिक योजना	(c) लक्ष्य विकास दर 2.1% होता
- (1) (2) (3)
 (A) (a) (b) (c)
 (B) (c) (a) (b)
 (C) (b) (a) (c)
 (D) (c) (b) (a)

63. Which among the following are plan holiday years in India ?
(A) 1966-67, 1967-68 and 1968-69
(B) 1969-70, 1970-71 and 1971-72
(C) 1972-73, 1973-74 and 1974-75
(D) 1975-76, 1976-77 and 1977-78
64. Article of the Indian Constitution states that every five years the State Finance Commission shall be constituted.
(A) 243-F
(B) 243-G
(C) 243-H
(D) 243-I
65. Which of the following is/are key features of MGNAREGA ?
(a) 100 days of employment for each rural household that has registered for employment
(b) Rights-based planning
(c) Payment of wages to be made within 30 days of completion of work
(d) Work to be executed using manual work.
(A) Only (a) and (b) are correct
(B) Only (a), (c) and (d) are correct
(C) Only (a), (b) and (d) are correct
(D) Only (a) and (c) are correct
63. खालीलपैकी कोणत्या वर्षी भारतात योजना सुट्टीची वर्षे आहेत ?
(A) 1966-67, 1967-68 आणि 1968-69
(B) 1969-70, 1970-71 आणि 1971-72
(C) 1972-73, 1973-74 आणि 1974-75
(D) 1975-76, 1976-77 आणि 1977-78
64. भारतीय राज्यघटनेच्या कलमात असे नमूद केले आहे की दर पाच वर्षांनी राज्यवित्त आयोगाची स्थापना केली जाईल.
(A) 243-F
(B) 243-G
(C) 243-H
(D) 243-I
65. खालीलपैकी कोणते MGNAREGA ची प्रमुख वैशिष्ट्ये आहेत ?
(a) रोजगारासाठी नोंदणी केलेल्या प्रत्येक ग्रामीण कुटुंबासाठी 100 दिवसांचा रोजगार
(b) हक्कांवर आधारित नियोजन
(c) काम पूर्ण झाल्यानंतर 30-दिवसांच्या आत मजुरी द्यावी
(d) काम केवळ मनुष्य बळ वापरून केले जावे.
(A) फक्त (a) आणि (b) बरोबर आहे
(B) फक्त (a), (c) आणि (d) बरोबर आहे
(C) फक्त (a), (b) आणि (d) बरोबर आहे
(D) फक्त (a) आणि (c) बरोबर आहे

66. Which among the following is *not* known as Model of Social Policy ?
- (A) The Residual Welfare Model
- (B) The Industrial Achievement-Performance Model
- (C) The welfare of downtrodden sections Model
- (D) The Institutional Redistributive Model
67. **Assertion (A) :** The SC dominant villages for development included into 'Adarsh Gram'.

Reasoning (R) : The goal of Adarsh Gram is to ensure dignified living and enable individuals to utilize their full potential by addressing disparities and meeting the minimum needs of all sections of society.

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation for (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation for (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

66. खालीलपैकी कोणते सामाजिक धोरणाचे प्रतिमान म्हणून ओळखले जात नाही ?

- (A) शेष कल्याण प्रतिमान
- (B) औद्योगिक साध्य-कामगिरी प्रतिमान
- (C) दलित वर्गाचे कल्याण प्रतिमान
- (D) संस्थात्मक पुनर्वितरण प्रतिमान

67. **प्रतिपादन (A) :** विकासासाठी अनुसूचित जातीचे वर्चस्व असलेल्या गावांचा 'आदर्श ग्राम' मध्ये समावेश.

कारण (R) : आदर्श ग्रामचे ध्येय म्हणजे सन्माननीय जीवन सुनिश्चित करणे आणि व्यक्तींना असमानता दूर करून आणि समाजातील सर्व घटकांच्या किमान गरजा पूर्ण करून त्यांच्या पूर्ण क्षमतेचा वापर करण्यास सक्षम करणे.

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत पण (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) खरे आहे परन्तु (R) हे खोटे आहे
- (D) (A) खोटे आहे पण (R) हे खरे आहे

68. According to the National Policy for Children, 2013, what are identified as the key priorities and undeniable rights of every child ?
- (A) Economic development, social justice, access to higher education
 - (B) Survival, health, nutrition, development, education and protection
 - (C) Religious freedom, cultural preservation, inheritance of property
 - (D) Entertainment, recreation and education in mother tongue
69. According to the National Early Childhood Care and Education Policy, what measures are emphasized to ensure inclusion of all children, especially those at risk of development delays and disabilities ?
- (A) Providing exclusive educational facilities for children with special needs
 - (B) Establishing appropriate linkages with concerned programmes and sectors for early detection and interventions
 - (C) Implementing standardised testing for early childhood development
 - (D) Promoting competitive environment for child development
68. मुलांसाठी राष्ट्रीय धोरण, 2013 नुसार, प्रत्येक मुलाचे प्रमुख प्राधान्य आणि निर्विवाद अधिकार म्हणून काय ओळखले जाते ?
- (A) आर्थिक विकास, सामाजिक न्याय, उच्च शिक्षणात प्रवेश
 - (B) जगणे, आरोग्य, पोषण, विकास, शिक्षण आणि संरक्षण
 - (C) धार्मिक स्वातंत्र्य, सांस्कृतिक संरक्षण, मालमत्तेचा वारसा
 - (D) मनोरंजन, करमणूक आणि मातृभाषेतील शिक्षण
69. नॅशनल अर्ली चाइल्डहुड केअर अँड एज्युकेशन पॉलिसीनुसार, सर्व मुलांचा समावेश सुनिश्चित करण्यासाठी कोणत्या उपाययोजनांवर जोर देण्यात आला आहे, विशेषतः ज्यांना विकास विलंब आणि अपंगत्वाचा धोका आहे ?
- (A) विशेष गरजा असलेल्या मुलांसाठी विशेष शैक्षणिक सुविधा प्रदान करणे
 - (B) लवकर शोध आणि हस्तक्षेप करण्यासाठी संबंधित कार्यक्रम आणि क्षेत्रांशी योग्य संबंध स्थापित करणे
 - (C) बालपणीच्या विकासासाठी प्रमाणित चाचणीची अंमलबजावणी करणे
 - (D) मुलांच्या विकासासाठी स्पर्धात्मक वातावरणाला प्रोत्साहन देणे

70. What is the dominant theme of the Environmental Policy (2006) as described in the provided statement ?
- (A) Strict regulation and restriction of resource use
 - (B) Conservation of environmental resources for the well-being of all
 - (C) Prioritising economic development over environmental conservation
 - (D) Encouraging degradation of resources for improved livelihoods
71. In the Constitution of India Fundamental Duties are enshrined in
- (A) Part IV, Article 51
 - (B) Part IV, Article 51A
 - (C) Part IV A, Article 51
 - (D) Part IV A, Article 51A
72. Universal Declaration of Human Rights is a
- (A) Declaration adopted by several Nations at an International Conference
 - (B) UN General Assembly Resolution
 - (C) International Covenant on Civil and Political Right
 - (D) Amnesty International Treaty
70. प्रदान केलेल्या विधानात पर्यावरण धोरण (2006) वर्णन केल्याप्रमाणे ची प्रमुख थीम काय आहे ?
- (A) संसाधनांच्या वापराचे कठोर नियमन आणि निर्बंध
 - (B) सर्वांच्या कल्याणासाठी पर्यावरण संसाधनांचे संवर्धन
 - (C) पर्यावरण संवर्धनापेक्षा आर्थिक विकासाला प्राधान्य देणे
 - (D) सुधारित उपजीविकेसाठी संसाधनांच्या व्हासाला प्रोत्साहन देणे
71. भारतीय राज्यघटनेत मूलभूत कर्तव्ये मध्ये समाविष्ट आहेत.
- (A) भाग IV, कलम 51
 - (B) भाग IV, कलम 51A
 - (C) भाग IV A, कलम 51
 - (D) भाग IV A, कलम 51A
72. मानवी हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा आहे.
- (A) आंतरराष्ट्रीय परिषदेत अनेक राष्ट्रांनी स्वीकारलेली घोषणा
 - (B) संयुक्त राष्ट्र महासभेचा ठराव
 - (C) नागरी आणि राजकीय अधिकारावरील आंतरराष्ट्रीय करार
 - (D) ऍम्नेस्टी इंटरनॅशनल ट्रीटी

73. The National Human Rights Commission was constituted in India in
(A) 1991
(B) 1992
(C) 1993
(D) 1994
74. The “Code of Ethics” guides the Social Work profession emphasizing on
(A) Protection of Human Rights
(B) Welfare of social workers
(C) Conservation of the environment
(D) Protection of Women’s Rights
75. Which of the following is responsible for the protection of Human Rights of an individual in India ?
(A) Social Worker
(B) Political Parties
(C) Welfare State
(D) Family
76. Social Justice denotes
(A) Distribution of resources based on individual capacities
(B) Fair and equitable distribution of resources, opportunities and privileges in society
(C) Access to resources based on economic status
(D) To provide financial aid to the wealthy
73. भारतात राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची ला स्थापना करण्यात आली.
(A) 1991
(B) 1992
(C) 1993
(D) 1994
74. “आचारसंहिता” सामाजिक कार्य व्यवसायाचे मार्गदर्शन करते ज्याचा वर भर आहे.
(A) मानवी हक्कांचे संरक्षण
(B) सामाजिक कार्यकर्त्यांचे कल्याण
(C) पर्यावरणाचे संवर्धन
(D) महिलांच्या हक्कांचे संरक्षण
75. भारतात खालीलपैकी कोण व्यक्तीच्या मानवी हक्कांच्या संरक्षणासाठी जबाबदार आहे ?
(A) सामाजिक कार्यकर्ता
(B) राजकीय पक्ष
(C) कल्याणकारी राज्य
(D) कुटुंब
76. सामाजिक न्याय सूचित करतो
(A) वैयक्तिक क्षमतेवर आधारित संसाधनांचे वितरण
(B) समाजात संसाधने, संधी आणि विशेषाधिकारांचे न्याय्य आणि न्याय्य वितरण
(C) आर्थिक स्थितीवर आधारित संसाधनांमध्ये प्रवेश
(D) श्रीमंतांना आर्थिक मदत करणे

77. Which of the following designated authority does not be member of appointment of chairperson and other members of National Human Rights Commission ?
 (A) The Prime Minister
 (B) Speaker of the House of the People-Member
 (C) Minister in-charge of the Ministry of Home Affairs in the Government of India
 (D) Minister in-charge of the Ministry of Defense in the Government of India
78. Right to Freedom in fundamental right does not consist
 (A) Freedom of speech
 (B) Freedom of expression
 (C) Freedom of assembly without arms
 (D) Freedom to marry
79. Find the correct features of Fundamental Rights :
 (a) Fundamental rights are different from ordinary legal rights in the manner in which they are enforced.
 (b) If a legal right is violated, the aggrieved person cannot directly approach the SC bypassing the lower courts. He or she should first approach the lower courts.
 (A) (a) and (b) are correct
 (B) Only (a) is correct
 (C) Only (b) is correct
 (D) Both (a) and (b) are not correct
77. खालीलपैकी कोणता नियुक्त प्राधिकारी राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाच्या अध्यक्ष आणि इतर सदस्यांच्या नियुक्तीसाठी सदस्य नाही ?
 (A) पंतप्रधान
 (B) लोकसभेचे अध्यक्ष
 (C) भारत सरकारच्या गृह मंत्रालयाचे प्रभारी मंत्री
 (D) भारत सरकारमधील संरक्षण मंत्रालयाचे प्रभारी मंत्री
78. मूलभूत अधिकारामध्ये स्वातंत्र्याचा अधिकारामध्ये समाविष्ट नाही.
 (A) भाषण स्वातंत्र्य
 (B) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य
 (C) शस्त्राशिवाय संमेलनाचे स्वातंत्र्य
 (D) लग्न करण्याचे स्वातंत्र्य
79. मूलभूत अधिकारांची योग्य वैशिष्ट्ये शोधा :
 (a) मूलभूत अधिकार ज्या पद्धतीने अंमलात आणले जातात त्या पद्धतीने सामान्य कायदेशीर अधिकारांपेक्षा वेगळे असतात.
 (b) कायदेशीर अधिकाराचे उल्लंघन झाल्यास, पीडित व्यक्ती कनिष्ठ न्यायालयांना मागे टाकून थेट SC कडे जाऊ शकत नाही. त्याने किंवा तिने आधी खालच्या कोर्टात जावे.
 (A) (a) आणि (b) बरोबर आहेत
 (B) फक्त (a) बरोबर आहे
 (C) फक्त (b) बरोबर आहे
 (D) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर नाही आहेत

80. Match the Pair :

(i) Right to Equality	(a) Article 14-18
(ii) Right to Freedom	(b) Article 19-22
(iii) Right against Exploitation	(c) Article 23-24
(iv) Right to Freedom of Religion	(d) Article 25-28
- (i) (ii) (iii) (iv)
- (A) (b) (a) (c) (d)
- (B) (a) (b) (d) (c)
- (C) (a) (b) (c) (d)
- (D) (b) (a) (d) (c)

81. Mention if the following statements are true or false.

- (a) All persons experience primary aging that is, slowing of motor responses, sensory responses and intellectual functioning.
- (b) Many persons experience secondary aging caused by health compromising behaviors such as smoking, excessive consumption of alcohol or even excessive exposure to pollution.
- (A) (a) is true, but (b) is false
- (B) (b) is true, but (a) is false
- (C) Both (a) and (b) are true
- (D) Both (a) and (b) are false

80. जोड्या जुळवा :

(i) समानतेचा अधिकार	(a) कलम 14-18
(ii) स्वातंत्र्याचा अधिकार	(b) कलम 19-22
(iii) शोषणाविरुद्ध अधिकार	(c) कलम 23-24
(iv) धर्म स्वातंत्र्याचा अधिकार	(d) कलम 25-28
- (i) (ii) (iii) (iv)
- (A) (b) (a) (c) (d)
- (B) (a) (b) (d) (c)
- (C) (a) (b) (c) (d)
- (D) (b) (a) (d) (c)

81. खालील विधाने सत्य किंवा असत्य आहेत का ते नमूद करा.

- (a) सर्व व्यक्तींना प्राथमिक वृद्धात्वाचा अनुभव येतो, म्हणजेच हालचालींचा प्रतिसाद, संवेदनात्मक प्रतिसाद आणि बौद्धिक कार्य कमी होणे.
- (b) धूम्रपान, दारूचे अतिसेवन किंवा प्रदूषणाचा अतिरेक यासारख्या आरोग्याशी तडजोड करणाऱ्या वागणुकीमुळे अनेकांना दुय्यम वृद्धात्वाचा अनुभव येतो.
- (A) (a) सत्य आहे, परंतु (b) असत्य आहे
- (B) (b) खरे आहे, पण (a) असत्य आहे
- (C) (a) आणि (b) दोन्ही सत्य आहेत
- (D) (a) आणि (b) दोन्ही असत्य आहेत

82. What is the primary purpose of Comprehensive Geriatric Assessment conducted by the Ayushman Bharat health and wellness centres ?
- (A) To provide financial assistance to the aged
(B) To conduct medical research on aging population
(C) To provide care and treatment, follow up and rehabilitative services for the elderly
(D) To establish senior citizens' community centres
83. behaviour includes depression, anxiety, obsession and compulsion.
- (A) Externalization
(B) Internalization
(C) Defiant
(D) Antisocial
84. has been started by Government of India in 1985 with the main objective of providing comprehensive services to Persons with Disabilities at the grass root level.
- (A) District Rehabilitation Centre
(B) Taluka/Block Rehabilitation centre
(C) State Rehabilitation Centre
(D) Central Rehabilitation Centre
82. आयुष्मान भारत हेल्थ आणि वेलनेस सेंटर्सद्वारे आयोजित सर्वसमावेशक जेरियाट्रिक मूल्यांकनाचा प्राथमिक उद्देश काय आहे ?
- (A) वृद्धांना आर्थिक मदत देणे
(B) वृद्ध लोकसंख्येवर वैद्यकीय संशोधन करणे
(C) वृद्धांसाठी काळजी आणि उपचार, पाठपुरावा आणि पुनर्वसन सेवा प्रदान करणे
(D) ज्येष्ठ नागरिकांची समुदाय केंद्रे स्थापन करणे
83. वर्तनामध्ये नैराश्य, चिंता, ध्यास आणि सक्ती यांचा समावेश होतो.
- (A) बाह्यकरण
(B) अंतर्गतीकरण
(C) डिफिएंट
(D) असामाजिक
84. तळागाळातील दिव्यांग व्यक्तींना सर्वसमावेशक सेवा प्रदान करण्याच्या मुख्य उद्देशाने भारत सरकारने 1985 मध्ये ची सुरुवात केली आहे.
- (A) जिल्हा पुनर्वसन केंद्र
(B) तालुका/ब्लॉक पुनर्वसन केंद्र
(C) राज्य पुनर्वसन केंद्र
(D) केंद्रीय पुनर्वसन केंद्र

85. DALY deals with 'how many years lost due to premature death or to being in a state of poor health and disease'. DALY stands for :
- (A) Disability Adjusted Life Years
(B) Dysfunction and Action Level Years
(C) Diseases and Adjustment of Life Years
(D) Disability and Action Life Years
86. Decentralization and synchronization of NMHP is proposed under the following Five Year Plan :
- (A) 9th Five Year Plan
(B) 10th Five Year Plan
(C) 11th Five Year Plan
(D) 12th Five Year Plan
87. Which institute has started first Clinical Psychology Department in the field of Psychology in the country in 1949 ?
- (A) National Institute of Mental Health and Neurosciences, Bangalore
(B) Central Institute of Psychiatry, Ranchi
(C) IMH, Kolkata
(D) LGBRIMH, Tezpur
85. DALY अकाली मृत्युमुळे किंवा खराब आरोग्य आणि आजाराच्या स्थितीत किती वर्षे गमावली याच्याशी संबंधित आहे. DALY म्हणजे :
- (A) दिव्यांगत्व समायोजित जीवन वर्षे
(B) बिघडलेले कार्य आणि कृती पातळी वर्षे
(C) जीवनातील रोग आणि समायोजनाची वर्षे
(D) दिव्यांगत्व आणि कृती जीवन वर्षे
86. खालील पंचवार्षिक योजने अंतर्गत NMHP चे विकेंद्रीकरण आणि समक्रमण प्रस्तावित केले :
- (A) 9वी पंचवार्षिक योजना
(B) 10वी पंचवार्षिक योजना
(C) 11वी पंचवार्षिक योजना
(D) 12वी पंचवार्षिक योजना
87. कोणत्या संस्थेने 1949 मध्ये मानसशास्त्र क्षेत्रात देशात पहिला क्लिनिकल सायकॉलॉजी विभाग सुरू केला आहे ?
- (A) नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ मेंटल हेल्थ अँड न्यूरोसायन्सेस, बंगळूरू
(B) सेंट्रल इन्स्टिट्यूट ऑफ सायकियाट्री, रांची
(C) आय एम एच, कोलकाता
(D) एल जी बी आर आय एम एच, तेजपूर

88. In 2001 a horrific incidence took place at Erwadi in which 26 persons with mental illness died in a tragic fire accident, Erwadi located in the following state :
- (A) Karnataka
(B) Andhra Pradesh
(C) Tamil Nadu
(D) Maharashtra
89. The MRTU and PULP Act has listed certain unfair labour practices in on the part of the employers.
- (A) Schedule II and IV
(B) Schedule I, II and III
(C) Schedule III and IV
(D) Schedule I and II
90. **Assertion (A) :** The CSR Policy rules state that “Corporate Social Responsibility (CSR) means and includes but is not limited to projects or programmes relating to activities specified in Schedule VII to the 2013 Act.
- Reason (R) :** Because the CSR rule has not made mandatory to prepare the CSR policy or define are of CSR.
- (A) Both (A) and (R) are correct and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are correct but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is correct but (R) is not correct
(D) (A) is not correct but (R) is correct
88. 2001 मध्ये एरवाडी येथे एक भयानक घटना घडली ज्यामध्ये मानसिक आजार असलेल्या 26 व्यक्तींचा एका भीषण आगीच्या दुर्घटनेत मृत्यू झाला, एरवाडी खालील राज्यात आहे :
- (A) कर्नाटक
(B) आंध्र प्रदेश
(C) तामिळनाडू
(D) महाराष्ट्र
89. MRTU आणि PULP कायद्यामध्ये मालकच्या बाजूने मध्ये काही अनुचित श्रम प्रथा सूचीबद्ध आहेत.
- (A) अनुसूची II आणि IV
(B) अनुसूची I, II आणि III
(C) अनुसूची III आणि IV
(D) अनुसूची I आणि II
90. **प्रतिपादन (A) :** CSR धोरणाचे नियम असे सांगतात की “कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR) म्हणजे 2013 कायद्याच्या अनुसूची VII मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या उपक्रमांशी संबंधित प्रकल्प किंवा कार्यक्रमांपुरतेच मर्यादित नाही.
- कारण (R) :** कारण CSR नियमावली CSR धोरण तयार करणे अनिवार्य केलेले नाही किंवा CSR ची व्याख्या करणे.
- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
(C) (A) बरोबर आहे पण (R) हे बरोबर नाही
(D) (A) बरोबर नाही पण (R) हे बरोबर आहे

91. Sustainable Development Goal-16.2 stipulates :
- (A) Prevent needless suffering from preventive diseases
- (B) Ensure access to all for quality education
- (C) Ensure access to water and sanitation to all
- (D) End abuse, exploitation trafficking and all forms of violence against children
92. The last stage of psychosexual development according to Freud's Psychosexual Theory of Development is :
- (A) Phallic Stage
- (B) Genital Stage
- (C) Oral Stage
- (D) Anal Stage
93. Sudden, unprecedented fertility rise after World War II is called
- (A) Baby Bust Syndrome
- (B) Baby Boom Syndrome
- (C) Baby Explosion Syndrome
- (D) Baby Generation Syndrome
94. Which of the following is a Manmade Disaster ?
- (A) Earthquake
- (B) Flood
- (C) Communal violence
- (D) Landside
91. शाश्वत विकास ध्येय-16.2ची अट
- (A) प्रतिबंधात्मक रोगांपासून अनावश्यक त्रास टाळणे
- (B) दर्जेदार शिक्षणासाठी सर्वांना प्रवेश सुनिश्चित करणे
- (C) सर्वांसाठी पाणी आणि स्वच्छता उपलब्ध होण्याची खात्री करणे
- (D) मुलांवरील अत्याचार, शोषण तस्करी आणि सर्व प्रकारच्या हिंसाचाराच्या अंत करणे
92. फ्रॉइडच्या सिद्धांतानुसार मनोलेैंगिक विकासाचा शेवटचा टप्पा म्हणजे
- (A) फॅलिक स्टेज
- (B) जेनिटल अवस्था
- (C) ओरल टप्पा
- (D) अनल टप्पा
93. दुसऱ्या महायुद्धानंतर अचानक, अभूतपूर्व प्रजननक्षमतेत वाढ होणे याला असे म्हणतात.
- (A) बेबी बस्ट सिंड्रोम
- (B) बेबी बूम सिंड्रोम
- (C) बेबी एक्सप्लोशन सिंड्रोम
- (D) बेबी जनरेशन सिंड्रोम
94. खालीलपैकी कोणती मानवनिर्मित आपत्ती आहे ?
- (A) भूकंप
- (B) पूर
- (C) जातीय हिंसाचार
- (D) भूस्खलन

95. Chairman of the National Disaster Management Authority is
 (A) President of India
 (B) Chief Justice of the Supreme Court of India
 (C) Prime Minister of India
 (D) Chairman of Rajya Sabha
96. As stated in The Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985, "opium derivative" means
 (a) Medicinal opium, that is, opium which has undergone the processes necessary to adapt it for medicinal use in accordance with the requirements of the Indian Pharmacopoeia or any other pharmacopoeia notified in this behalf by the Central Government, whether in powder form or granulated or otherwise or mixed with neutral materials.
 (b) Prepared opium, that is, any product of opium obtained by any series of operations designed to transform opium into an extract suitable for smoking and the dross or other residue remaining after opium is smoked.
 (A) Both (a) and (b) are correct
 (B) Both (a) and (b) are incorrect
 (C) Only (a) is correct
 (D) Only (b) is correct
95. राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे अध्यक्ष असतात.
 (A) भारताचे राष्ट्रपती
 (B) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश
 (C) भारताचे पंतप्रधान
 (D) राज्यसभेचे अध्यक्ष
96. नाकॉटिक ड्रग्स अँड सायकोट्रॉपिक पदार्थ कायदा, 1985 मध्ये म्हटल्याप्रमाणे, "अफीम डेरिव्हेटिव्ह" म्हणजे :
 (a) औषधी अफू, म्हणजेच अफू ज्याने भारतीय फार्माकोपियाच्या आवश्यकतानुसार औषधी वापरासाठी अनुकूल करण्यासाठी आवश्यक प्रक्रिया पार केल्या आहेत. किंवा केंद्र सरकारने या निमित्त अधिसूचित केलेली इतर कोणतीही औषधोपचार, पाउडर स्वरूपात किंवा दाणेदार किंवा अन्यथा किंवा तटस्थ सामग्रीसह मिश्रित.
 (b) तयार केलेले अफू, म्हणजेच अफूचे धूम्रपानासाठी योग्य अर्कामध्ये रूपांतरित करण्यासाठी डिझाइन केलेल्या ऑपरेशनच्या कोणत्याही मालिकेद्वारे प्राप्त केलेले अफूचे कोणतेही उत्पादन आणि अफूचे धूम्रपान केल्यानंतर उरलेले ड्रॉस किंवा इतर अवशेष.
 (A) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत
 (B) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर नाही आहेत
 (C) फक्त (a) बरोबर आहे
 (D) फक्त (b) बरोबर आहे

97. Under the "The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989" duties of the State is :
- (a) To provide a copy of the recorded First Information Report at free of cost.
- (b) To provide immediate relief in cash or in kind to atrocity victims or their dependents.
- (A) Both (a) and (b) are correct
- (B) Both (a) and (b) are incorrect
- (C) Only (a) is correct
- (D) Only (b) is incorrect
98. Disaster recovery includes :
- (a) Household recovery.
- (b) Business recovery.
- (A) Both (a) and (b) are correct
- (B) Both (a) and (b) are incorrect
- (C) Only (a) is correct
- (D) Only (b) is incorrect
99. Which of the following is abiotic component of environment ?
- (A) Water
- (B) Air
- (C) Light
- (D) Butterfly
100. The systematic study of the interactions between organisms and their environments has resulted in a separate discipline of science called
- (A) Geology
- (B) Geography
- (C) Ecology
- (D) Meteorology
97. 'अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंधक) अधिनियम, 1989' अंतर्गत राज्याची कर्तव्ये आहेत :
- (a) रेकॉर्ड केलेल्या प्रथम माहिती अहवालाची प्रत विनामूल्य प्रदान करणे.
- (b) अत्याचार पीडितांना किंवा त्यांच्या आश्रितांना रोख किंवा प्रकारची तात्काळ मदत प्रदान करणे.
- (A) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत
- (B) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर नाही आहेत
- (C) फक्त (a) बरोबर आहे
- (D) फक्त (b) चुकीचे आहे
98. आपत्ती पुनर्प्राप्तीमध्ये समाविष्ट नाही.
- (a) घरगुती पुनर्प्राप्ती.
- (b) व्यवसाय पुनर्प्राप्ती.
- (A) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत
- (B) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर नाही आहेत
- (C) फक्त (a) बरोबर आहे
- (D) फक्त (b) चुकीचे आहे
99. खालीलपैकी पर्यावरणाचा अजैविक घटक कोणता आहे ?
- (A) पाणी
- (B) हवा
- (C) प्रकाश
- (D) फुलपाखरू
100. जीव आणि त्यांचे वातावरण यांच्यातील परस्परसंवादाचा पद्धतशीर अभ्यास केल्यामुळे विज्ञानाची नावाची एक वेगळी शाखा निर्माण झाली आहे.
- (A) भूविज्ञान
- (B) भूगोल
- (C) पर्यावरणशास्त्र
- (D) हवामानशास्त्र

JUN - 20225/II—A

ROUGH WORK

